

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΦΕΟΝΤΟΡ ΝΤΟΣΤΟΓΙΕΒΣΚΥ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΦΤΩΧΟΣ ΠΟΥΓΙΝΕ ΑΓΓΕΛΟΣ

...Σέ μια μεγάλη πολιτεία, τήν παραμονή τῶν Χριστουγέννων, ένα παιδάκι ζυπνάει, μέσα σ' ένα ψυχό δύόγειο. Είναι τυλιγμένο μέσα σ' ένα παλί και τρύπιο φρεματάκι. Τουρτουνίζει απ' τὸ κρόνο. "Η αναντού του βγαίνει απ' τὸ στόμα του σὰν ἀσπρος ἄτιμος.

Κάθεται σὲ μιὰ γωνιά, και παίζει μὲ τὸν ἀγνὸ τῆς ἀναπνοῆς του, γιὰ νὰ ζεστάζῃ λιγάζι.

Μά πεινάει πολὺ...

Πολλές φορές απ' τὸ προῖ πλησίασε στὸ κρεβάτι ὅπου ἡ ματέρα του μὲ τὸ κεφάλι ἀκουμπισμένο πάνω σ' ένα δέμα κουρέλια, ἀντὶς γιὰ μαξιλάρι.

Η μητέρα του δῶμας δὲν τοῦ μιλάει. "Έχει πεθάνει! Τὸ μικρὸ δάρχιζε νὰ φοβιστεῖ στὸ σκοτάδι. Είχε ωνυχτώσει γιὰ καλά, μ' ἀπόδα δὲν ἀναψαν φωτιά... Βούσει, γηλαφάντια στὸ σκοτάδι, τὸ πρόσωπο τῆς μητέρας του, και ἀπορεῖ ποὺ δὲν κινεῖται καθόλου, ποὺ τὸ νικιάντε κρύο, κρύο σὰν τοὺς τοιχούς..."

— Κάνει, λοιπόν, τόσο κρύο! λέει μὲ τὸ νοῦ του.

Στέκεται κάμποσος ἀκίνητο, μὲ τὸ χέρι ἀκουμπισμένο στὸ δῶμα τῆς πεθαμένης. "Υστέρει ἀρχίζει νὰ φυσάει τὰ δάχτυλά του γιὰ νὰ ζεσταθοῦν καὶ, μιὰ καὶ βρήκε τὸ σκουφάνι του πάνω στὸ κρεβάτι τὸ βράλα εἶναι τὴν πόρτα και βγάζει απ' τὸ υπόγειο..."

Θεέ μου! τὶ μεγάλη πολιτεία είναι αὐτή! Ποτὲ τοῦ ὥς τώρα δὲν ἔχει δέν τέρτια μεγάλη πόλη. Τὶ φως καὶ τὶ κόσμος! τὶ ἀλογα καὶ τὶ μαξιλάρι!... Τὸ κρύο δῶμας είνε τοροερό. "Ω! τὶ κρύο είταν αὐτό!... Τὰ γυαλιστερὰ κοριά τῶν ἀλόγων ἀχνίζουν και ἀπ' τὰ πουδούνια τους βγαίνουν ἀσπροι ἄτιμοι. Πῶς σπρώχωνται οἱ ἀνθρωποι στοὺς δόδυμοις!"

— Πῶς θάνελα, θεούλη μου, νατρωγα τώρα λιγάκι... λιγάκι ὅ, τι νάναι!... "Αχ! κοκκάλιασαν τὰ δάχτυλά μου!... ψιθυρίζει δι μικρούλης.

Κάποιος χωροφύλακας πέρασε, γυρνώντας ἀπ' τὴν ἄλλη τὴν μεριδὴ τοῦ κεφαλοῦ του γιὰ νὰ μῆ κοιτάξει τὸ μικρό.

— Νά κι' ἄλλος ἔνας δρόμος! Πώ! πώ! τὶ μεγάλος ποὺ είνε!.. Σίγουρα ότι μὲ πατήσουν ἐδῶ... Πῶς φωνάζουν δῆλοι, πῶς τρέχουν, πῶς σπρώχουνται!.. Άντο πάλι τὶ είνε! "Ω! τὶ μεγάλο παράνυδο είνε αὐτό!.. Καὶ πίσω τὶ ἀπὸ τὸ παράνυδο ἔνα δωμάτιο και μέσα τὸ δωμάτιο ἔνα δέντρο ποὺ φτάνει δέ το ταβάνι!.. Είνε Χριστουγεννιάτικο δέντρο! Τὶ πολλὰ φωτά ποὺ ἔχει πάτω ἀπ' τὸ δέντρο! Είνε στολισμένο μὲ γηροῦ γαρτιά και κοκίνια μῆλα... Καὶ γύρω-τριγύρῳ κουλίτσες, διάφορα παιχνιδάκια... Νά, βλέπω μές σὲ τὸ δωμάτιο ἔνα σωρὸ μικρά, καλοντυμένα και καθαρά παιδάκα... Γελάνε, παικίσουν, τρώγουνε... ὅχι! τρώγουνε!.. Νά, ἔνα κοριτσάκι ἀρχίζει νὰ χορεύῃ μ' ἔνα υγόρακι! Ήρθαν τώρα κι' οι μουσικοί... Τί φωτα, τὶ γλυκά τραγούδια... Τ' ἀκούω μὲς ἀπ' τὸ τέλος..."

Τὸ μικρὸ δόρφανὸ κοιτάζει, κι' ἀρχίζει ἥδη νὰ γελάει. Δὲ νιώθει πά τὸ κρύο ποὺ κοκκάλισε τὰ δάχτυλα τῶν χειρῶν και τῶν ποδιῶν του. Μά τὰ δάχτυλάκια του είχανε κοκκινίσι, δὲ μπορεῖ πιὰ νά τὰ κλείσει, πονάει μάλιστα και ποὺ τὰ κονιάει.

— Αξανάρια δῶμα νιώθει τὰ δάχτυλα του ν' ἀρχίζουν νά πονοῦν γιὰ καλά. Τὸ πάνων τὰ κλάματα. Και ἀπομακρύνεται ἀπὸ κεῖ.

Βλέπει μὲς ἀπὸ ἔνα τέσσαρα, ἔνα ἄλλο δωμάτιο—κι' ἄλλα δέντρα και γηράτα λογιών-λογιών, ἀνοίγει ἀσαφνά τὴν πόρτα και παίπεις...

Τέσσερες ώρας κεριές καθύουνται γήρων, και ὅταν ἔχεται κανεὶς σηκώνονται ἀμέσως και τοῦ προσφέρουν ἔνα γλύκυσμα. Και ἡ πόρτα ὅντος κάθε δρός και στιγμή και μπαίνουν μέσα πολλοὶ κύριοι.

— Ο μικρὸς γλυντράρει, ἀνοίγει ἀσαφνά τὴν πόρτα και παίπει μέσα. "Ω! τὶ φωνές ἐμπήξανε δῆλοι ἄμα τὸν εἰδανε πρωτοστά τους! Μιὰ κυρία σηκώνηκε τότε, τοβάθει ἔνα καπίκι στὸ χέρι κι' ἵστερα τοῦ ἄνοιξε μόνη της τὴν πόρτα, νὰ φύγη..."

Πῶς φοβήθηκε, ἀλήθεια, ὁ μικρός!

Τὸ καπίκι ἔπεισε ἀπ' τὰ χέρια του και ἀντήχησε πάνω στὴ μαρμάρινα σκάλα, δὲ μποροῦσε πιὰ νὰ κλείσει τὰ ξεπαγιασμένα δαχτυλάκια του, γιὰ νὰ τὸ κρατήσει.

Βγήκε ἔξω στὸ δρόμο τρέχοντας, κι' ἀρχίσει νὰ περιπατεῖ αγλή γηράτα γηράτα, χωρὶς νὰ ξέρῃ ποὺ πάρι...

Πῶς θὰ ἡθελει νὰ κλάψει! Τρέγει, τρέχει διλοένα χονχούλιζοντας τὰ παγωμένα δαχτυλάκια του. Νιώθει στὴν καρδούλα του ἀπειρο κι' ἀνέκφωστο πόνο. Καταλαβαίνει πῶς είνε παντερόμιο στὸν κόσμο!

"Αξαφνά κάποιος τὸν ἄρτοπαξε ἀπ' τὸ δούχο. Είταν ἔνα μεγάλο κακό παιδί, ποὺ δέρουν τούδωσε μιὰ στὸ κεφάλι, ἀρπάξε τὸ σκουφάκι του και τόβαλε στὰ πόδια..."

"Ο μικρὸς ἔπεισε χάμω, μπήγοντας τὶς φωνές. Γιὰ μιὰ στιγμή, μένεις ἀκίνητος ἀπ' τὴν τρομάρα του. Μά, σηκώνεται στὸ δρόμο του μιὰ μεγάλη ὄνοική πόρτα, μπαίνει μέσα και τρεπτώνει σὲ μιὰ γωνιά, πίσω ἀπὸ ἔνα σωρὸ ξύλο.

— Εδῶ δὲ θὰ μπορέσουν νὰ μὲ βροῦνε. Είνε σκοτεινά, σκεπτόταν...

Μαζεύεται λοιπὸν σὲ κείνη τὴν γωνιά και γίνεται ἔνα κουφαράκι.

Νιώθει τὸν ἔαντό του καλύτερα. Τὰ χεοάκια του και τὰ ποδαράπια του δὲν τοῦ πονᾶνε πιά. Αἰσθάνεται ζεστασιά, ζέστη γλυκειά σὲ νὰ βρισκότανε κοντά σὲ μιὰ σόμπα. Και τὸ κοριμάρι του ἀνατριχιάζει ἀπὸ εδαφιμονία. "Α! θὰ κοιμηθεὶ σὲ λίγο.

— Τὶ θάσατα ποὺ είνε νὰ κοιμᾶσαι!...

Σὲ λίγο, ἀποτελεῖ τὸ γύρουντα πραγούδι, ποὺ τοῦλεγε ἀλλοτε η μανούλα του γιὰ νὰ τὸ αποκομιδεῖ.

— Νά, μαμάζα, θὰ κοιμηθῶ... "Α! τὶ θάσατα ποὺ είνε νὰ κοιμᾶσαι ἔδω!

— "Ελλα σὲ μένα, μικρὸ μου, ἔλλα νὰ δεῖς τὸ χριστουγεννιάτικο δένδρο!—τοῦ λέει μιὰ μάπαλη και ταΐδεντική φωνή.

Στὴν ἀρχή εἶπε πώς θὰ είταν ἡ μητέρα του. Μά, δχλ. Δὲν είτανε κείνη.

Ποιός, λοιπόν, τὸν φωνάζει; Δὲ βλέπει κανένα τριγύρῳ του.

Μά κάποιος γέρνει ἀπὸ πάνω του και τὸν σκεπάζει, μὲς στὸ σκοτάδι. Και δι μικρὸς τοῦ ἀπλώνει τὸ χέρι και τὸν ἀξαφνά...

Θέ μου! Τὶ πλημμύρα φωτὸς είνε αὐτή! "Ω! τὶ ωραῖο Χριστουγεννιάτικο δένδρο! Δὲ μπορεῖ, δῶμας, αὐτὸ νὰ είνε ἔνα συντηρημένο χριστουγεννιάτικο δένδρο. Ποτὲ δὲν είχε δεῖ παρόμιο!

Ποῦ βρίσκεται τώρα;—"Ολα λάμπουν, δῆλα ἀκτινοβολοῦν, και γύρω-τριγύρῳ στέκονται ἀμιτόρες κούπλες... Μά, ζηλί... δὲν είνε κούπλες... Είνε υγόρακια, είνε κοριτσάκια. Μονάχα ποὺ ἀστραφτούντες... Και δῆλα πηδάνε γύρω του, πετάνε, τὸν ἀγκαλιάζουντες, τὸν φιλάνε, τὸν σέρνουν μαζί τους. Κι' ἀρχίζει τότε κι' ἔκεινος νὰ πετάει. Και βλέπει τὴν μητέρα του νὰ τὸν κοιτάζει και νὰ τὸν καυματίγειλει.

— Μαμά, μαμάζα! "Αχ! τὶ θάσατα ποὺ είνε δῶ! τῆς φωνάζει δι μικρός. Τὶ δέντρο είνε αὐτὸ μαρά;

— Τὸ χριστουγεννιάτικο δένδρο τοῦ Χριστοῦ. Στὸ σπίτι τοῦ Χριστοῦ έχει, κατέ τετοια μέρα, ἔνα μεγάλο δέντρο γιὰ τὰ παιδάκια ποὺ δὲν ἔχουν δέντρο σπίτι τους.

Και τότε ἔμαδε πῶς δῆλα αὐτὰ τὶ ἀγοράκια και τὰ κοριτσάκια ἔτανε παιδάκια σὰν κι' ἔκεινον. "Άλλα είλαν πεδάνε απ' τὸ κρύο μέσα σὲ καλάθια, ή αφισένεα στὶς πόρτες τῶν πλουσιών τῆς Πετρούπολεως. "Άλλα πέθαναν απὸ τὴν πενιά ἐπειδή η μάρτια τὸν πέθανε ποὺ είχε τὰ τὸ θρέψει... Μά δῆλα τώρα είνε ἀγγελούδια στὸ σπίτι τοῦ καλοῦ Χριστοῦ. Τὸν κι' εὐλόγωντας τὴν ἀθώω τὰ παιδάκια καθὼς και τὶς φωτές μητέρες τους.

— Κι' οι μητέρες αὐτῶν τῶν παιδιῶν είνε κεῖ σὲ μιὰν ἀκρη και λαίνε. Η καθέματα ἀναγνωρίζει τὸ γυιό της η τὸ κοριτσάκι της. Και τὰ μικρὰ πετάνε πρὸς τὸ μέρος τους, τὶς φιλάνε, σκοπύζουν τὰ δάχρωντας μὲ τὰ κεράκια τους και τὶς θερμοπαρακαλῶνται νὰ μῇ κλαίνε πιά, νὰ μήν είνε πι-ριζαμένες, ἀφοῦ τὰ παιδιά τους είνε τόσο χαρούμενα.

Η υθωρόδης βρήκε, τὸ πρωῖ, τὸ πτῶμα τοῦ μικροῦ παιδιοῦ, ξιλιασμένο πίσω ἀπ' τὸ σωρὸ τὰ ξύλα. Βοή-καν ἐπειδής και τὴ μητέρα του.

— Εκείνη είλε πεθάνει πρωτίτερα στὸ φωτ-χικό της.

Μά ξανασυναντήθηκαν κι' οι δυὸ στὸ ούρανό, στὸ σπίτι τοῦ καλοῦ Θεοῦ...

* *

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΓΑΜΟ

Δὲν βρέθηκε ἀκόμα η πινεῖδα ἔκεινη μὲ τὴν δόπια θὰ μπορεῖ κανεὶς νὰ ταξιδέψῃ μὲ τὰ κεράκια στὴν τοιχυμάδη θάλασσα τοῦ γάμου.

Χάινες

— Ο γάμος είνε δεσμὸς τὸν δόπιον η ἐπίδιδα στολίζεις, τὶς ἐντυχία διατηρεῖ και η δυστυχία τὸν δυναμώνει.

Ούγκω

— Ο γάμος είνε δεσμὸς τὸν δόπιον η ἐπίδιδα στολίζεις, τὶς ἐντυχία διατηρεῖ και η δυστυχία τὸν δυναμώνει.

Καζιμίρ Ντελαβίν

— Ο γάμος είχε πολλές λύπες κι' αλλά κι' η ἀγάπη μὲν είναι τὸ παλαιότερο, μά μαζί μὲν είχε καμία εύχαριστησι. Βολταίρες